

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Regyes szám ára: 10 krajczár.
Előfizetel csupán a kiadói hivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadó-hivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyitl-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Áraskály szerint számítottnak. — Nagyobb és többes-
hirdetések jutányosan csökkentetnek.
Bélyeg minden egyes beiktatásnál kellő 30 kr.
Nyitlár petit sora: 20 kr.

B.-Gyarmat, nov. 21.

E hó 20-án folyt le a megyebizottsági tagok egy részének választása, azok helyébe, a kiknek mandátuma ez év végén lejár, — a kik elköltöztek s a kik elhaltak. Összesen 99 megyebizottsági tag volt választandó. Ezek közül megválasztott 51 szabadelvű-párti, 48 pedig részben ellenzéki, részben néppárti.

A szabadelvű párt tehát ha nem is nagy, de számba vehető többséggel került ki az urnából. A szabadelvűségnek itt Nógrádban győzedelmeskednie kellett, mert eltekintve attól, hogy Nógrád tradicionális multjánál fogva a szabadelvűség zászlaját mindig fenn lobogtatta, ez alá a zászló alá úgy a multban, mint a jelenben a vármegye legliberálisabb s legjelesebb férfiai csoportosultak, a kik a magyar hazafiság által áthatva, tudják azt és meg vannak arról győződve, hogy magyar hazánknak, ennek a dicső szép országnak, csak egy nemzeti szellemről inspirált, megbonthallan erős pártja, mint a szabadelvű párt, biztosíthatja nemcsak életképességét, de a külfölddel szemben, sőt a belföldi nemzetiségi és klerikális aszpirációkkal is tekintélyét és hatalmát. A szabadelvű-párt tartja fel az ország egységét. Minden igaz magyar ember a sors különös csapásának tekinthetné, ha ez a párt meggyengülne, vagy felbomlana; mert hisz' a kiegyezés alapján álló kormányképes pártunk nincs, a szabadelvű párt meggyengülése s a többi pártok felülkerekedése, eddigi állambölcsességgel szerzett összes vívmányainkat veszélyeztetné s oly disszoluációt vonna maga után, mely az országnak végveszedelmével járna.

A szabadelvű pártot tehát minden vonalon és minden igaz hazafinak még a személyes tekintetek és szimpatikiák mellőzésevel is, támogatni és erősíteni szent kötelessége. A kik ilyen magasabb szempontokból fogják fel a szabadelvűséget, azok a megsértett hitúságot, a pótolható ellenzéki, bár jeles egyének miszticizmusát alá fogják rendelni ama római szép és hazafias mondásnak: „Salus reipublicae suprema lex esto!”

Midőn örömmel konstatáljuk, hogy Nógrád, a mely a közügyért mindenkor az első kö-zött tűndöklött, nov. 20-án is a szabadelvűség ünnepét ülte meg; nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül ama erőfeszítéseket, a melyeket a néppárttal elegített el-

lenzék a választások napján elkövetett s a melyek folytán sikerült is több választási csoportot elhódítani. — Mig a szabadelvű párt, a jóakarató kapacitáláson kívül akcióba alig bocsátkozott; addig a néppárttal szövetséget ellenzék, a kortesia minden nemét kihasználta. Midőn ezt konstatáljuk, valóban igaztalanoknak találjuk azokat a fel-szólalásokat és megjegyzéseket, melyek nemcsak a parlamentben, de egyes ellenzéki lapokban is közzétettek s a melyek azzal vádolják a szabadelvű pártot s magát az új főispánt is, a kinek egy hónapi kormányzása alatt alig volt alkalma az itteni viszonyok-ról magának teljes tájékozottságot szerezni, hogy itt a preszsió minden neme fogantatba vétetett. Minden igaz alapot nélkülöznek ezek a ráfogások s a tények azt igazolták, hogy mig a szabadelvű párt, mely egyébként sem szorult kortesszavakra, megtartotta itt is mól-tóságát, addig a néppárttal versenyre lépő ellenzék preszsiót gyakorolt a legutolsó csizmadiától a legelső szilgyártóig és ter-rorizált mindenkit, a ki csak a kezéigébe került.

Ilyen apró diadalok ideig-óráig örömet szerezhetnek — a néppártnak, de a szabadelvű pártot nem alterálják.

Van azonban a szabadelvű pártnak a le-folyt választásokból egy szomorú tanulsága, az t. i., hogy bármennyire tagadták s hírlapi nyilatkozatokkal is erősítették, tény, hogy a néppárt nemcsak létezik a vármegyében, ha-nem akcióba is lépett. Ezt igazolja az a körülmény, hogy a mig eddig a megyei bi-zottságban 22 róm. kath. plébános volt kép-viselve, addig ezek száma, néhány káplánnak erőszakos beválasztása által is 27-re szaporodott. Tehát nem a nemzeti vagy füg-getlenségi párt nyert a választásoknál helyeket, hanem nagyrészt ezen pártok rovás-aira a néppárt. Ha tehát a szabadelvű pártnak a szabadelvű eszmék diadalának ro-vására alkat nem ismerő része feltétlenül bizalmatlan az ellenpárttal szemben; ennek nagy és jogos oka van s ez abban keresendő, hogy az egész néppárt minden habozás nél-kül teljes bizalommal támogatja az ellenzé-ket, mig ennek vezérférfiai a szabadelvű párt-
nak az elveiben, — úgy látszik — alkat ismerő részét is magának biztosítani igye-keznek.

Gr. Forgách Antal.

A vármegye bizottsági tagjainak választása e hó 20-án nagy érdeklődés mellett folyt le városunkban. A választást pontban 9 órakor nyitotta meg a városbíró gr. Forgách Antal elnök, ki mellé a választók bizalmi férfiakul Balás Józsefet, dr. Bogdán Mihályt, Farkas Ferenczet és Kanitz Ödönt jelölték ki jegyzőnek az elnök Hummer Ferenczet nevezte ki. A vá-lasztás a legnagyobb rendben folyt le. Az ellen-zék óriási tevékenységet s erőfeszítést fejtett ki úgy, hogy az urnából tényleg az 6 jelölt-jeinek a neve került ki. A választás eredménye a következő: Beadott összesen 398 szavazat-lap; ebből esett: Dr. Feledi Ferenczre 153, Hudecz Zsigmondra 244, Weiss Davidra 230, Ticsinszky Józsefre 157, Hummer Mihályra 242, Opitz Károlyra 151 szavazatlap. Az eredmény kihirdetése után az elnöknek Aninger László mondott tapintatos eljárásért köszönetet.

A nov. 20-án megválasztott megye-bizottsági tagok.

1. A b.-gyarmati kerületben.

Balassa-gyarmati csoportban: Hummer Mihály, Hudecz Zsigmond és Weiss David.
Pataki csoportban: Gaigóczy László, Frölich Frigyes.
Patvarczy csoportban: Fáy Árpád, Hanzély Gyula.
Hugyagi csoportban: Szél Imre, ifj. Fáy Albert.
Kékkői csoportban: Sebestyáni Adolf, Szabó Elek plébános.
Zsélyi csoportban: Raak József és Márkus József.
Lestji csoportban: Frenyo Gyula, Simonidesz János.
N.-zellői csoportban: Fáy Sándor, id. Farkas Ferencz és Bakos János plébános.

2. A nógrádi kerületben.

Keszegi csoportban: Hanzély Márton, Zmeskall István.
Kosdi csoportban: Szánthó József, Oroszi Jend.
Nagy-oroszi csoportban: Havas Ferencz és Buchta János n.-oroszi katolikus káplán.
Nőtincsi csoportban: Fridecsky Lajos, Rosenbach Sándor, Újvári János nógrádi plébános.
Rétsági csoportban: Kovács Ferencz és Huszov-szky Mihály.
Romhányi csoportban: Prónay László.

3. A szécsényi kerületben.

Szécsényi csoportban: Foglár Géza.
Rimóczi csoportban: Krigovszky Henrik plébános, Kalmár Béla és Gyarmathy Zsigmond.
Ludányi csoportban: Vlaszák János plébános, Kovács Ferencz.
Karancsági csoportban: Boda Gábor plébános, Okolicsányi Zsigmond.
Karancseszli csoportban: Káposztási Imre plébános.
Nagy-géczi csoportban: Szerényi János, Szilgythy Ferencz.
Surányi csoportban: Sréter Alfred.

A legkedvesebb és legbecsesebb karácsonyi és új évi ajándékul

egy jól sikerült fénykép,

mely **Belgráder Soma** fényképezési műtermében B.-Gyarmaton készul. — Felvételek eszközöl-tetnek borus időben is reggeli 9 órától d. u. ¼ óráig a Teleky-utcában ösv. Bercezy Ödöné urnó házában lévő műteremben. — A fényirda fűtve van.

Kis-terennei csoportban: Gr. Gyürky Viktor, Borbás György.

4. A losoncai körületben.

Losonc városában: Wohl Adolf, Rachler Ferencz, Bülyi János.

Vilkei csoportban: Alk Ferencz, Basthy Béla, dr. Keszler Lipót, Wagner Sándor.

Gácsai csoportban: Gr. Forgách Antal, Wellibil Károly, Mehninger Lipót, Körmendy György.

Losonc-apátfalvai csoportban: Plichta Lajos.

Abelovai csoportban: Müller Károly, Heinrich János, Sternlicht Vilmos.

Divényi csoportban a választás rendezettség miatt felfüggesztett.

Vámosfalvai csoportban: Kossaczky Oszkár, Vitális József.

A.-estregovai csoportban: Goldberger Viktor, Reinics István, Algöver Mihály.

5. A sziréki körületben.

Kállói csoportban: Veres János, Horváth Miklós, Kossuth Sándor.

Sziréki csoportban: Valentinyi Sámuel.

Jobbágyi csoportban: Jancsó József, Smidt Gyula, Ferrai Henrik.

Cácsi csoportban: Beke Béla, Igaz Péter plébános, Kussiczky Lajos plébános.

Ecsegi csoportban: Szálé Viktor plébános, Korondy Gyula, Csarvenák Gyula.

6. A füleki körületben.

Füleki csoportban: Kovács József.

Ragyzolci csoportban: Fabján Camill plébános, Kovács Nándor plébános.

Czerdi csoportban: Szusza Lajos plébános, Grantner Lajos plébános, Karlik János.

Salgó-tarjáni csoportban: Luby Géza.

Galsai csoportban: Gleich József káplán, Jávorka Sándor, Völgyi Antal.

Pinczi csoportban: Id. Bartholomeidesz Gyula, Deutsch Bertalan, Hager Lajos.

Uhorizkai csoportban: Gábor Gusztáv, Kubinka István, Blaskup Béla, Horkovics Gyula.

Málnapataki csoportban: Hrk János, Szent-Iványi Farkas.

Karancsberényi csoportban: Radeczky Pál, Pethő Géza, Id. Szakall Ferencz.

Ezerint választott 99 megyebizottsági tag.

Megjegyzendő, hogy a plébános megyebizottsági tagok száma eddig 22 volt, most a káplánokkal együtt 27. Virilisok közül Sebestyén Adolf és Horkovics Gyula lettek beválasztva, — helyökbé a póttagok közül Neumon Károly plébános és Schöneligner Frigyes lépnek be.

A társadalmi élet s a vallás.

Gyula úti ismereti: Dr. KOSSACZKY ARNOLD.
(Folyt.)

Mindaz azonban nem annyit tesz, mintha a vallás pusztán értelmi gyakorlat volna, minden gyakorlati és társadalmi cél nélkül. A szellemi élet végcélja nem az ismeret, hanem a cselekvés, s a midőn egy collectiv eszmét bonczolni kísérünk meg, biztosra vehetjük, hogy abban egy practicus s nem theoretikus ok képezi a döntő érvert. A vallásnál is épen így van. Keletkezése első sorban ugyan *érzelmekre*, félelemre, reményre, a függési érzetre, az ótalom szükségére, stb. vezetendő vissza, csak hogy az érzelmek nem befolyásolhatnak egy intelligens lényt a kimagyarázás fejtegetése, az intellektuális rendszer megállapítása terén. Ha például villám sújt le egy fát a vadember közelében, ugyan első sorban az ijedséggel számol, de figyelme egyuttal a *megértésre* irányul, hogy a jövőben elkerülni tudja a veszélyt. *Sa megértésnek* ez a szüksége, mely kezdetben egészben önző, hova tovább leveti önmagáról a közvellen érdekek kapcsolatos öltönyt s tudvágygyá alakul át. A tudvány, maga is *érzelem*, bizonyos *szükség* az egyénre és a társadalomra nézve; hogyne jutna annak szerep a vallások keletkezésénél! A vallás épületét két tényező emeli tehát nagyra: a tudásvágy és a társadalomultság.

A harc az intellectualista s azon elmélet között, mely a túlsúlyt az ösztönökre, a szokásokra, az erkölcsökre fekteti, ott tör ki hevesen, a hol a vallások jövődjéről van szó!

A vallás, valamint a társadalmi reform után való törekvések, kísérletek mélyen a practicus eszmét a társulás eszméje képezi. Kezdetben, mint láttuk a vallás az isteneknek s az embereknek társulata: s bizonyára az, a mit a különféle vallások a jövődnél is át fognak adni, nem lehet más, mint azon eszme, hogy az emberiségnek s a természetnek legtöbb eszménye az összes lényeket egymással szoros kapcsolatba fűző társadalmi viszonyoknak megállapításában áll. A vallások tehát egész joggal nevezhetik magukat *társulásoknak* és *ecclesiáknak*, (testület) a zsidó s a keresztény vallás a titkos, vagy nyílt társulási erőnek köszönheti, hogy meghódította a világot. A kereszténység maga is — az erkölcsi és társadalmi rendben a kezdetben *milliáns*, utóbb *triomphaus egyetemes egyházhoz* vezetett el. Csak hogy egy lésegg tévedés folytán, a helyett, hogy az egyetemeség úgy fogatnék fel, mintegy eszmény, úgy állították oda a *chatoicismust*, mintha az a dogmák rendszerében már mindent megvalósított volna, mely után több ismeretre nincs, csupán hódolatra van szükség. Ez a fonák fel-

fogás vált veasztere a dogmaticus vallásoknak s még létezik s megvan azon vallásokban, melyek a dogmákat symbolumokká gyorják át. Egyetemes dogmára s nem egyetemes symbolumra van szükség. S az egyedüli egyetemes dolog csupán azon teljes szabadság lehet, mely minden egyének megadja a jogot ahhoz, hogy a saját módja szerint állítsa oda maga elé az örök enigmát s társulhasson azokkal, a kik vele egy azon hypothetikus conceptiókat vallanak.

A vallások jövőjének e felfogása, mint az könnyen megérthető, a legélesebb vitát keltette fel s kelti fel még ma is. Az egyik part a saját hitét óhajtja megvédeni, melyet örökkévalónak gondol; mások ismét, anélkül, hogy hitők lennének, azt tartják, hogy a hit igen jól élhet tovább a társadalmakban anélkül, hogy a tudomány és a bölcsészet határai felélenek hozzá, mert eredete tisztán practicus és társadalmi okokra vezethető vissza. E nehéz kérdésben kettős irányban kell kutatóunk: meg kell vizsgálnunk mindenek előtt azt, vajon az egyén pszichológiai szervezete vallási lényeg-e, azután azt, vajon a vallást társadalmi tényre alakító okok permanensek-e s ugyanazon hatást keltik-e mindig.

A vallási érzelmek örök és velünk született voltába vetett hit onnan származik, hogy azt a bölcsészeti és az erkölcsi érzéssel zavarják össze; már pedig bármily szoros legyen is a kötelek e különböző érzelmek között, azok mindamellett külön választhatók és külön válaszukra törnek fokozatosan. Szellemeink, melyek születésüktől kezdve más emberekkel nem érintkeztek, a vallási, a természeti eszméket nem ismerik. Kitto orros, az *érzések elvessztéséről* írott könyvében egy amerikai nőt említi, a ki siket-némának született s később oktatásban részesülve, a legcsekélyebb fogalommal sem bírt egy istenség felől. Schmidt Sámuel atya, a ki huszonhárom éven keresztül foglalkozott siket-némákkal, azt mondja: hogy oktatás, nevelés nélkül istenségéről mit sem tudnak. Lubbock és Baker nagy számát idézik a vadaknak, a kik ugyanazon állapotban születtek. Azok, a kik a vallást egy velünk született vallási érzélemből származtatják, majdnem úgy okoskodnak, mintha a politikanban a királyságot egy királyi faj iránt érzett s velünk született tiszteletből akarnák leszármaztatni. Aból, hogy a vallások mindig léteztek, még nem következtethető, hogy mindig létezni is fognak; efféle okoskodás mellett a legbizonytalanabb értékű következtetésekhez jutnánk el. P. o. az emberiség mindenkor s mindenütt társított össze bizonyos eseményeket másokkal, melyeket a tiszta véletlen kapcsolott össze: *post hoc*,

TÁRCZA.

Néazdal.

*Asi régtam a gyöngyvirágnak,
Hogy szíve sájj, ha nem láttam
S a gyöngyvirág illataza,
Némán intett nyugalomra.*

*Ságya mondtam a rácsnak,
Hogy nincs szíve sok lednynek
És a rácsa elpirulva,
Mosolygott a szíveimre.*

*Asi sutogtam egykor nálad,
Hogy a sírba vész a bánat
És te ledny enyelegetve,
Bádonalád kebelemre.*

*Örömkönyvűt ejt a rácsa,
Mert itt van az édes óra,
A melyben már te léz nekem
Gyöngyvirágom, feleségem.*

Luby Károly.

Ös-Budavára.

Törökvilág Magyarországon.

Budapest, 1895. nov. 14.

Lesz tehát jövőre két budai várunk. Az egyik a régi, tul a Dunán, a Lánchidrad szemben, — ez az az új — most, épülő királyi-palotájával, függő kertjeivel, melancholikus csendjével. Két főpiazsán farkasszemét néz egymással az ébredő nemzet zászlós honvédje és egy elpusz-

tult rendszer haldokló zászlóvivője. Ez a régi vár és ma már mégis ez az új. A régi bástyák csak itt-ott látszanak, inkább diszül, a régi bástya-kapukat letördelte az új nemzedék és a király palotáját nem a sáncz védli, hanem a nemzet.

A másik budai vár szintén most épül. Oda építik a kiállítás tőszomszédságába. E héten tették meg helyén az első kapavágást. S ez a másik, ez az új budai vár, ez lesz a régi, az ősi vár.

Ös-Budavára! Mga e szó is olyan, mintha üzenet volna a multból. Mintha ez volna az az üdvözlet, melylyel a magyar nemzet dicsőséges multja köszönti a jövő esztendőben a szorgalmas jelent, mely megülve az ezredéves fennállás ünnepét, e nemzet minden kincsét odarakja a művelt világ elé:

— Ime ez vagyok ma!

S tul a modern kupolás csarnokokon, rámutat az ősi, viharlatta bástyafal közepén kiugró toronyra, melynek homlokán arany betűkkel van kiverve: Ös-Budavára — büszkén ejtve e szót:

— Ime, ez voltam a multban!

A mult és a jelen. Modern értekezés a nemzet haladásáról a jelen versenyében, egy élni vágyó nemzet nemess harcaza a létért, melyben a fegyver, az iparos száma, a harczmező pedig a műhely. Ez a nemzeti kiállítás.

A másik, Ös-Budavára, rege a multból, mit csengő rimbe szedett a lantos dalos ajka s pengeti hozzá kobán azt a mélabús danát, mely lágyan sir, ha szerelmét dicséri, de csaltogó viharba csap át, ha vészben a haza.

Ez a rege most válik valósággá. A kiállítás tul, az állatkert e czélra szánt nagy területen építik fel nemzeti dicsőséges multunk emlékére Ös-Budavárának egy részét, úgy a hogy állott harmadfél századdal ezelőtt, a török hódoltság utolsó napjaiban.

Nagy gondallal, fárasszó tanulmányonnyal, a mi elpusztult mű-történelmi emlékeink gondos és fáradhatlan gyűjtésével, már egy éve tervezik ezt: festők, művészek, írók és műépítésszek. Az ősi budai vár minden bázsa, minden épülete, külön-külön tanulmány volt. Töredezett crime-rek vallanak gadaikra. Az építkezés bizarr, sajátosság, kevert. Régi uri magyar bázak, nyugodt egyszerűségét tarka színekkel, kiugró erkélyekkel, rácsos ablakokkal aggatta tele a törökök megszálló serege. A városbíró házában a budai basa székel. A régi rácz-üzleteket örmény- és arabs-kalmárok foglalták el, az utca középig teregetve portékáikat. A templomok tornyáról levertek a keresztet, hogy helyet adjon a félholdnak, harangszó helyett a műezsin vontatott kiáltása száll alá a toronyból. A piacokon tarkallik a kelet népe, vásárt csapva, prédát osztva.

Igen, valósággal így fog felépülni Ös-Budavára, hogy visszatükröződjék benne ama kor élete, melyet a történelem "Törökvilág Magyarország" néven nevez.

Mert nemcsak formákról, nemcsak épületekről van szó. Mga a vár házaival, bástyáival, mecssett alakított templomaival, minarettjeivel csak korhó keretűl szolgál majd annak az életnek, melyet a maga eredetiségébe, sajátosságába visszaadni törekcszenek azok, akik ma-

orgo propter hoc, ez az egyetemes sophisma s minden babonaságnak a forrása. Lehet-e már most ebből azt következtetni, hogy a babonáság velünk született és örök?

Losonczy hírek.

Losoncz, 1895. nov. 23.

A nagyszerű hangverseny, a melynek rendezése nagy előkészülettel ment végbe, a mult vasárnap estéjén csakugyan megtartott. Nyolcz óra felé, a szó teljes értelmében, valóban özönlött közönségünk a városi új szálló színházi nagytermébe. A rend példás volt. Mindenki helyéhez jutott. A főgymnasium felső osztályú ifjúsága kifogástalanul tartotta fel a rendet, a legnagyobb előékenységgel mutatta ki kinek-kinek a helyét. Pont nyolcz órakor jelent meg Hubay, a páratlan hegedűművész kedves nevével, gróf Czebyrián Rózával a színtéren s társaisal. Látásukra az üdvözlő taps felviharzott. S nem ok nélkül; mert az, amit ez este hallottunk, az rendkívüli, az leirhatatlan. Jó, hogy a fővárosi napilapokból már rég ismeri e nagy közönség Hubayt; így mentve érzem magamat a leírásról, mely csak kontárkép tudná ecsetelni a valót. Én csak a hatásról tudok szólni, a melyet reánk ez a hangverseny egyes darabjainak előadása gyakorolt. A programot már a multkor közöltém. E szerint volt alkalmunk a magas zenének minden fajtát élvezni. Természetes, hogy a magyar hozta kitörő elragadtatásba lelkeinket. Volt előadás és taps. Volt csokor- és koszorúnyújtás. Azt hiszem, hogy kölcsönös volt az öröm; mit e hangverseny nyújtott s feledhetetlen lesz ökrre.

Kár, hogy e hangverseny hatását a politikai zűrhangoz oly hamar váltották fel. Szerdán voltak itt nálunk és vidékünkön a megyebizottsági tag-választások. A hangverseny által egy érdeklében egyesült publikum csakhamar pártokra oszlott. Már a választást megelőzőleg a kapacitálás céljából klub-gyűlések tartattak. Az egyiket Búsbak Ádám hívta össze magához Scitovszky érdekében. Népszerű szónokokról is volt gondoskodva. Holles, a dobroszi pap is megjelent, de a polgárok közül csak 12-en gyűltek össze; ezek jó része is átment a Santha és Hodlik tekintélyes polgárok által a régi sörház-épület termébe, melyek egészen megteltek lelkesedő polgársággal. Ezek előtt Kujnis Gyula polgártársunk adta elő az 6, hova-tovább mindinkább fejlődő szónoki tehetségével a jelen politikai helyzetet. Hogy mindezt milyen hatással levé, megmutatta az eredmény, a mely szerint a Török-párti jelöltek 281, a más pártiak 10—15 szavazatot nyertek. A választás

napja estéjén kaszinónk telve volt a vidékről jövő hírek iránti kíváncsisággal. Nem is kellett soká várni. Egymásután érkeztek ezek meghozói. Apátfalva-, Pincz-, Gács-, Berinke-, Póltár- és Abolováról a legmegnyugtatóbb adatok jöttek; csupán Galsa adta meg magát a papok és a Koburg-tisztek presztíziójának. Víkéről futár érkezett, hogy ott a néppárti hecmeziszterek által leitatott és az utolsó pillanatban meglepetésül egy helyiségben tartogatott tűnez d.-u. 4 órakor érkezve a szavazás színhelyére, a szavazás bezárását megakadályozni akarta és a rendre ügyelő egyik csendőrnök a szuronyát eltörte. Innen azonnal 4 csendőr lett a rend helyreállítása végett mozgósítva, kik a tényleget el is fogták. A választásba hangosan belevetkőző pap és káplánja megérdemelt válaszként lettek megistiztelendő. E győzelmek következtetést engednek vonni a megyszerte remélhető általános diadalra. A jövőre szóló fenyegetés már is kezdetét vette. Azt híresztelik, hogy a losonczyi és füleki járásra 30000 frt van kitűzve a bekövetkezendő követelések kifizetésére a néppárti korifeusok által. Am nézünk elébe! Ha a függetlenségi párt hívei, mint most, a szabadelvő párttal összefognak, az esetben, már most is fitymelt bányuk az uszályhordozó mágások fenyegetődzéseinek a Török Zoltán személyes közbenjárása pedig reménylenünk engedi, hogy itt a két politikai párt kezét fog.

Tegnap este tartották a Tabitha-egyesület hölgyei, színi előadással s előképek bemutatásával egybekötött táncestélyüket, a melyhez már hetek óta folytak az előkészületek. Hogy miért sikerült, azt a jövő alkalommal megírom.

Tanügy.

(Elnöki megnyitó. Előadva a Nógrádi Tanítótestület f. évi a.-tárlat közgyűlésén.)

Nálunk a nevelésben és oktatásban mindenféle idegen irány nyilvánult, csak nem a magyar. Idegenek tanítottak, sajnos, most is tanítanak. Hala a magyar átalakító erejének, ami idegenből átszarmazott műveltség, azt a magáéval egyesít és átváltoztatja nemzetiessé.

Mikor nemzeti erőnk, diésőségünk magaslatán állunk, keleti, nyugati ellenségeink kipusztítottak sokat a magyarból s a magyar jellegből. Korszakoknak kellett elmúlniuk, hogy megint kiforjja magát a nemzeti Még nem mindenben

Az ezredéves küzdelem története és a mai tanuskodna a magyar államalkotó és fentartó faji erejéről. Ezt csak a nemzeti erényeknek, tulajdonságainak köszönheti. Most már öntuda-

kiállítás területéről kilép és egy hidon áthaladva, mintegy varázsütésre, a csalódásig hűen utánzolt multban leli magát. Már Ós-Budavár kapujában jancsár-örség, vagy a hajduk csapata fogadja és átlépve a boltos-íves kapun, elébe tárul a régmúlt idők nyüzsgő élete.

A piacon zagyra lümbában egyesül a kelet s nyugat prédáló népe. Nyírott fejű, marczona tatárak kínálják harácsolott prédájukat. Nyalka kurd-lovasok rablott paripáikra alkuszának Petneházy délcég huszárjaival. A piastra nyíló utcák boltjaiban arabs és örmény kalmárok kínálják portékáikat. Oszlopos csarnokok aljában feketeárvét szüresölnek az óz-szakállú török urak s a csarnok előtt csengő doboszó mellett járják csabos tüzüket a bajaderek. Nehány házzal odább kurucz legények mulatnak a türogtató édes hangjainál.

De im . . . egyszerre csend lesz. A müezzin szava hallatszik a minarett erkélyéről; az utca népét házaiba özik kivont kardú jancsárok; megharsan a kürt, megszólal a dob és méltóságos lassussággal vonul fényes kíséretével a mecsetbe az utolsó budai basa . . .

Gyönyörködve nézi majd ezt a mai kor népe; összehasonlítva a jelent a multtal, melynek eleven emlékeül épül a magyar diésőség szimboluma; a magyarság államfentartó központja: — Ós-Budavára.

Virág Béla.

tára jött annak és ebből következtetve annak is: addig tart a nemzet, az állam, a mig tart a nemzeti jelleg.

A nemzeti jellegre nevelni kell. A nemzetet nevelő eszköz számtalan.

Az előtt a harcra, a vallás, az országgyűlések, a megyei kormányzat, a köznemesség szelleme stb. voltak a nemzet kiválóságának az iskolái, a népre senki sem gondolt.

A számtalan nemzetileg nevelő eszköz közé soká nem vették be a népiskolát. Ezen új vívmány, mely hatalomra nőtte ki magát, a népet, a nemzet zömét, a faji fentartó ősi erőt neveli, egyesíti, mint a hit világa. A régi iskola nem számított, csak annyiba vették, amennyibe most a faiskolát.

Kimondhatlan szolgálatot tesznek nem a magyarnak, hanem a magyar közügynek azok, kik nagy kitartással munkálnak a népiskolákban s mindenekelőtt azok, akik a nemzeti-ségi népiskolákban apostolkodnak. Egy-egy dal, kis szavaltat, történeti, bibliai mozzanatok, a szülőföldről, a hazáról valami — magyarul — az élenkitőjük szemben azokkal, kik hivatalból, ridegen darálják le a magyar nyelvi előadást, meguntatá tevén azt. Az hagyján van, ha a nemzetiségek fölébe helyezik anyanyelvüket a nemzeti nyelvnek, de hátráltató a nemzeti nyelv, jelleg kialakulására a német nyelvvel való gyöttrésre sajunknak, bizonyos hivatalokban figyelembe nem véve a magyar nyelvet, a magyarság közepette még mindig a német nyelven beszélés és tótul szónokolás.

A nemzetiségeknél legalább az egy haza tisztelét kellene elérni, a magyar jelleg mindenütt kinyilvánulását és ha ezt nem, akkor azt, hogyha nem szeretik e hazát, hát ne gyűlöljék. Ezt akarja az állam. A millenniumi 400 népiskola arra való, de 1000 kellene.

S mit kellene ezekben az iskolákban a gyakorlati életben szükséges ismereteken kívül nem a hideg ész, hanem a meleg szív nevelésére használni?

A magyar hazai történelmet, a hagyományok e megtestesülését. Minden megvan abban, ami nemzeti: gazdag a nemzeti erények példáiban, benne van a költészet, annak tárgya, ott az alkotmányosság, a vallás-erkölcs; élénk tárja a multat, a virágzott hazát utmutatol arra, miként kell fentartanunk a másik évezredig.

Röviden összefoglalom, amit előbb fejtettem. A nemzetet nevelő eszköz számtalan, de az alapszervezők: a népiskola, abban a hazai történelemnek lelkes és nevelő előadása és a hazafias tanítók.

Druga József.

Felhívás Magyarországi tanító, tanári s egyéb köznevelési egyesületeihez és testületihez.

Közeledik Magyarország tanítással és neveléssel foglalkozó polgári millenniumi nagygyűléseinek, a II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus ideje! Sietünk ki tehát azon lépések megtételével, a melyek a kongresszus sikerét, rendezésének zavartalan menetét biztosítják. A kongresszus tárgyalásainak beható előkészítésén kívül különösen szükséges most arról gondoskodni, hogy a köznevelés munkásai egyetemes gyűlésének fényes és imponáns sikere a tagok tömeges részvétele által is biztosítottassék. Tisztelettel kérjük ez okból az országos és megyei köznevelési egyesületeket, valamint az iskolai, tanítói s tanári testületeket, mint a melyek eddig is magukénak tekintvén az ügyet, buzgó tevékenységet fejtettek ki a gyűlés előkészítésében, hogy tagjaikat a kongresszuson való részvételre felszólítani s a jelentkező tagokat a rendező bizottság elnökségének bejelenteni sziveskedjenek. Tájékoztás és esetleges felreértések kikerülése végett szükségesnek véljük a következőket megjegyezni: 1. A folyó 1895. évi április 11-én tartott országos szervező gyűlés határozatmánya szerint a kongresszus a szabad részvétel alapján létesül s így abban az egyesületek részéről képviseletnek helye nincs. 2. A kongresszusnak tagja csak az lehet s a nyújtandó kedvezményekben csak az részesülhet, a ki a 2 forint tagsági-díjat lefizette. 3. Minden tagnak jogában áll a kongresszus bármely szakosztályában és annak összes ülésében tanácskozni és szavazni. A tagsági jelentkezések és a tagdíjak december végeig a rendező-bizottság pénztárosához Maurits Rezső főreliskolai

gukra vállalták Ós-Budavára felépítését és e nevezetes korszak életének bemutatását.

Nap-nap után más-más lesz a kép, mely a török hódoltság vészteljes napjait tükrözi vissza. Ma még diadalmas hadjáratról tér vissza a budai basa és serege rablánczra fűzve hajtja maga előtt a rabságra került népet. A jancsárkö zeneje hatágnv kiseri a győzelmes hadakat. Holnap a mecsetbe száll a basa, hogy halát adjon Allahnak a diadalért. Bogláros bégei, szöröcsen testőrei kísérik és meghajol előtte Ós-Budavára népe. Harmadnapon már harci riadó veri fel a dözsülő jancsárokat és a tört bástyárcsén hősi küzdelem után vonulnak be a magyar hajduk, a félhold mellé tűzve a Szűz-Máriás magyar lobogót. És így tovább. A hadi képeket felváltja a budai polgárság akkori életének változatos megnyilatkozása. Vig szüret, hangos zenezsával, csengős, ekkós szekérrel, — vagy talán egy-egy gazdag budai rácz lakadalma, ismét más napon a budai városbíró választása és napról-napra újabb képekben mindaz, a mi jellemzi a kort és a benne élt embert.

Nehéz volna mindent felsorolni.

Korhó ültözetek, a régi világ zenéje-danája, művészek, jól begyakorolt ének- és zenekarok és a látványosságokhoz szükséges, mintegy 300 gyakorlott közreműködő, gyalog és lóháton, lehetővé teszik, hogy a felvonulások, díszmenetek szemképrázoló pompáján, a várbeli épületek élőhöz közeledve kerülve, a legnépesebb alakban vázsolják elénk a mult képeit.

Mesészerű lesz a csatlódás, a mint a látogató a legifjabb jelent oly fényesen visszatükröző

igazgató urhoz (Budapest, VI. Lovag-utca 18) küldendők. A jelentkezés csak a tagsági díj befizetése esetén érvényes. Egyéb értesítések és kérdézőkódások a rendezőbizottság titkári hivatalához (Nagy László, főtitkár; Budapest, József-körút 85) intézendők. Hogy a II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus iránt országsszerte mutatkozik az érdeklődés s annak megtartása szép sikerrel bízott, eddig is a tanári s tanítói egyesületek minden áldozatra kész, buzgó tevékenységének köszönhető; azért bizton hisszük, hogy e felhívásunkban előadott kérelmet is buzgó fogják felkarolni s minden erejükkel oda hatni, hogy a tanítók, tanárok s nevelők gyűlése mind tárgyalásainál, mind tagjainak számánál fogva kiemelkedő pontja s maradó emléke lesz a milleniumi mozgalmaknak. Kelt Budapesten, 1895. nov. hava. A második országos és egyetemes tanügyi kongresszus rendezőbizottsága nevében: Nagy László tanítóképző tanár, főtitkár. Dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanár, elnök.

Hírek és különfélek.

Személyi hírek. Rudnay Béla főispán ómiga november hó 19-én, titkára Soltész István kíséretében, Balassa-Gyarmatra érkezett s innen november 22-én utazott vissza Budapestre. — Haszonlókép november 19-én érkezett meg gr. Zichy Ferenc senior, kir. főtanácsmester B. Gyarmaton át Zsélybe, s még aznap látogatásával tisztelte meg főispánunkat, ki másnap, november 20-án viszonzta a látogatást. Ő nagyméltósága két napi itt időzés után, szintén visszatért a fővárosba. — Palkovits József m. kir. 74. sz. honvéd gyalog dandár-parancsnok november 20-án érkezett B. Gyarmatra, az itteni honvédujczok, illetőleg póttartalékosok megismerlése végett; a tábornok úr teljes megelégedéssel hagyta el november 23-án városunkat.

A királyné névnapija. Ő Felsége, a magyar nép által szeretett Erzsébet királyné névnapját Balassa-Gyarmaton, mint minden évben, az idén is egyházi ünnepel ültük meg november 19-én. A r. kath. templomban tartott főtt. *Hottorinszky* Károly solennis nagy misét, mely alatt a karzatán a polgári iskola leány növendékei énekeltek szépen, összhangzattal. Az istentiszteleten a polgári és katonai hatóságok képviselői, valamint az iskolai ifjúság is résztvettek; a házak pedig s nemcsak a középületek, az ünnep alkalmából fel voltak lobogozva.

A m. kir. igazságügyi miniszter felettébb üdvös intézkedést tett, midőn elrendelte, hogy a b. gyarmati kir. törvényszéki és kerületi fogházban lévő s az elemi tanússággal szem bíró rabok 1896. jan. 1-től kezdve szabályszerű rendszer oktatásban részesüljenek. A miniszter őnmaga az oktatással *Wagner* István tanfelügyelőségi töltnököt bízta meg.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. é. november hó 2-án 31.464. sz. alatt kelt rendeletével a balassa-gyarmati államilag segélyezett községi polgári fiú- és leány- és az iparos-tanonc-iskolánál teljesítendő izraelita hitoktatásért a folyó tanévtől kezdve évi kétszáz (200) frt tiszteletdíjat engedélyezett.

A nógrádi ev. esperességben a másod-esperes és másodfelügyelőre beadott szavazatok e hó 18-án bontottak fel Tamásiban, a Pekár Lajos elnöksége alatt kiküldött szavazatszedő küldöttség által. Másodfelügyelővé br. Buttler Ervin választott meg. A másod-esperesi állásra egy jelölt sem nyert általános szöbbséget. Legtöbb szavazat esett Wladár Viktor és Wladár Miksára; e szerint a zsinati törvények 102. §-a értelmében a megnevezett két lelkész úrra újabb szavazás rendelteték el. A szavazatok decz. hó 16-éig beadandók.

Kozmatelkei Csattó Lajos m. kir. honvédmegny, szabadságideje leteltével, e hó 21-én Balassa-Gyarmatra megérkezett s itt a zászlóalj-és állomás-parancsnokságot átvette.

Küvetésre méltó. Kiss Jakab, b. gyarmati háztulajdonos, tekintettel a múlt hét vége felé mutatkozott hideg időkre, november 22-én husz forintot adott át a városbíró kezéhez oly célból, hogy annak árán az itteni szegények között, halaskülönbség nélkül, tűzifa osztassék ki. Biránk eleget tőn a kívánságnak, s egyszersmind lapunk útján mond köszönetet a derék emberbarátnak.

Egy selmecbányai polgár kintüntetése. Vankovics Lajos selmecbányai polgárnak ő Fel-

sége — jánoshegyi előnévvel a magyar nemességet adományozta. Az adomány-levelet Rudnay főispánunk nov. 13-án lelkes szép beazód mellett adta át Vankovicsnak, mint aki közhasznú munkáiért és a közéleti téren szerzett érdemeiért ezt a kintüntetést megérdemelte. Vankovics ez alkalommal 3000 frtos alapítványt tett le egy Selmecbányán felállítandó árva- és szeretet-házra.

Kinevezések. *Hulász* Ferenc, ipolysági kir. törvényszéki joggyakornok ugyanezen törvényszékhez aljegyzővé, — *Plachy* Géza, b. gyarmati kir. törvényszéki díjnok, ugyanezen törvényszékhez irnokká nevezetett ki.

Jegyzőválasztás. A sziraki, lemondás folytán megüresedett jegyzői állásra egyhangulag *Sedivi* Kálmán, okl. jegyző lett megválasztva.

Hymen. A b. gyarmati királyi törvényszék jegyzői karának egy kiváló képzettségű tagja: dr. *Bárdos* Géza, újonnan kinevezett lipót-újvári királyi aljárásbíró, f. hó 17-én jegyet váltott *Tomeskó* Viduskával, *Tomeskó* Nándor polgári iskolai jeles igazgatónk szeretetre méltó, bájos leányával. — *Lówy* Henrik szécsényi lakos eljegyezte *Fiala* Adél kisasszonyt, *Fiala* Henrik, losonci lakos leányát.

Szirákon a megyebizottsági tagválasztás f. hó 20-án tartatott meg. (Összesen 132 szavazat lett beadva; valamennyit Wallentinyi Sámuel, dengelegi lelkész úr nyerte s így a szabadelvű párt jelöltje egyhangulag lett megválasztva megyebizottsági tagnak.

A keszei megyebizottsági tagok választásáról vettük a következő értesítést: A keszei választó-csoportban a megyebizottsági tagok választása nagyobb baj nélkül megtörtént, a szabadelvű pártba nézve feleredmény-nyel. Megválasztottak ugyanis a szabadelvű pártból Hanzély Márton, a néppárttal egyesült nemzeti pártból Zmeskall István. Kiesett a szabadelvű párti Fényes Lajos és a néppárti Krier József. A választó közönség az eredményt eljénzessel fogadta, érezve, hogy a nagyobb hínárból kimenekült. Zmeskall úr a tavasszal úgyis eltávozik a megyéből. A választást megelőző harc a néppárt részéről nagy fanatizmusval és még több költséggel vivatott; többek közt egy lazító, piszkos iratot terjesztettek a járási főszolgabíró ellen, melyből egy példány a választási urnába került. A Huszár kastélyából a választó helyiségbe *Andreánszky* báró vezetése alatt, zenezóval vonuló nemzeti párti urak és a nép ily kiáltással haladtak: „Eljen Scitovszky és a néppárt!”

A divényi megyebizottsági tagok választásáról vettük a következő tudósítást: Ugy mint máshol — Divényben is 20-án tartatott volna a vármegyei bizottsági tag-választás, de az nem volt befejezhető, ugyanis: a nép, a lelkészek, tanítók s a gr. Zichy szeniorális uradalom tisztjei és erdőőrei által annyira fanatizálva voltak, hogy midőn látták, hogy Rózsa-Lehota községből mintegy 50 szavazó bejött, a választási helyiséget meglepték, az elnököl Krassák Ferencet szidalmazták, az egyes választókat a falhoz szorították s minden pillanatban lehetett várni a legrosszabbat. Ekkor az elnök esendőrért kiáltott, de a rendelkezésre állott 3 csendőr a korcsmai veredésekkel volt elfoglalva, ne-hogy tehát végreteleg menjenek a dolgok, az elnök a szavazást d.-u. 2 órakor felfüggesztette s beszüntette s a megkezdett, de be nem fejezt választásról jelentését megtette s kérte az új választás kitűzését.

Fontos és szükséges tudni mindenkinek, hogy a mezőgazdasági statisztikai adatok összeírása országsszerte f. é. november 20-án vette kezdetét és 30-ig kell, hogy befejeztessék. Az 1895. évi VIII. t.-cz. értelmében végrehajtandó ez összeírás kiterjed a járásek és községek általános gazdasági viszonyainak, az egyes gazdaságok területének, mivelségi módjának és egész felszerelésének feljegyzésére, valamint a hasznos házi állatok számbavételére is. Ez adatgyűjtés kizárólag arra szolgál, hogy elvégre tüzetesen megismerhessük gazdasági állapotainkat s az összeírás semmi szín alatt, legkevésbé sem szolgál az adók emelésére, vagy új adók létesítésére. Hangsúlyoznunk kell ezt, nehogy ily, minden összeírásnál önként felmerülő gyanú miatt a nagy munka pontosságában hiányt szenvedjen s ez által a törvény jó célzatának országunk hasznát ne vehesse. Ugyanazért lapunk útján is a első helyen az intelligens elemeket kérjük, hassanak

a kevésbbé intelligens birtokos-osztályra, tudatván egyszersmind, hogy a ki hamis adatokat vall be, vagy az összeírásnak kellő időben való befejezését, például meg nem jelenésével, szándékosan megakasztja, az kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik. Cél szerű lesz a gazdaközönségnek az összeírás körébe tartozó tárgyakat (állatok, gazdasági eszközök, gyümölcsfák stb.), előre, pontosan összeszámlálni, hogy azután azokat az összeíró ügynököknek minden nehézség és késedelem nélkül bevallhassák. Bővebb tájékoztatással készséggel szolgál minden községi jegyző, kiknél a felvételi ívek is megtekinthetők.

Tűz. A kökényesi határhoz tartozó és báró *Wodiáner* Albert tulajdonát képező Tamotapuzstán, a múlt héten, állítólag boszúból eredő gyújtogatás folytán tűz ütött ki, mely 500 mázsa takarmányt hamvasztott el.

Molnár János, helybeli keresett fodrász és műfogász hirdetésére felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét.

Az első hó. November vége felé közönségesen szokott már, ha nem is tartósan, havunk lenni; az idén, mult esztendőnkön (nov. 21.) hozott ilyet a feltámadt északnyugati szél, darszerű volt e havazás s pár óra alatt eltűnt. Azóta pedig kemény, száraz, fagyos napok uralkodnak, úgy, hogy a disznótorok is bátran kezdetüket vehetnek már, barátságosabb estékét hozandó a politika által némileg felfordult családi körökbe; úgyde a disznóvágás esztendőben vajmi ritka madár a bizott sertés. Lapunk már hetek óta szellőzteti a *sértésvész megszűnté* folytán a balassa-gyarmati zárlat feloldását, hivatalos választ azonban e fontos kérdésben mindaddig nem kaptunk; vajjon hol rejlik a hiba?

Pótvásár. A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 80503.—VI. A. 1895. sz. magas rendeletével megengedte, hogy a Rimaszombathban 1895. évi október hó 21. és 22-ik napjain tartatni szokott úgynevezett őszi vásár helyett, mely a járványos állatbetegségek miatt meghusult, folyó 1895. november hó 25. és 26-ik napjain (hétfőn és kedden) pótvásár szarvasmarha- és juhvásárral egybekötve tartassék.

A húsz- és négykrajczáros vége. A 20 krajczáros ezüst- és 4 krajczáros réz váltópénzt a m. kir. adóhivatalok csakis 1895. évi decz. 31-éig tartoznak fizetesképen beváltás végett elfogadni.

*** Köhögés, rekedtség és elnyálfakodásnál,** a torok- és légzési szervek minden zavarainál, meglegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kítőnő hatású mellpasztillát. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő- és széklédeli raktár: *Egger A. és fia*! Nádor-gyógyszertára Budapesten, Váci körút 17. 268 3—30.

Fogorvosi rendelés B. Gyarmaton. Med. dr. *Stein Armin* orvos-sebész-tudor a Kossuth-utczában lévő lakásán ezental fogbeteggek részére is rendel. Foghuzás kívánatra előzetes érzéstelenítés mellett. Fogtömés (cement-, amalgam-, arany plomba) a foggyógyászat jelenlegi tudományos irányján, a modern fogtechnika eszközeivel. Mindennemű fogbetegségek.

E lapok legközelebbi, november hó 17-iki számában közlétevé lőn, hogy én a balassa-gyarmati Népbank igazgatói állásáról, végleges lemondottam. Ez tényleg megtörtént s való az, hogy én a czimzett pénztintéztől nyolcz évi oltmüködés után visszavonultam s igazgatói állásomról leköszöntem. Mindazonáltal az intézet iránti meleg érdeklődésemből kifolyólag tartozó kötelességemnek ismerem, főleg azokkal szemben, a kik a vármegyei dolgokkal kevésbbé foglalkoznak, kijelenteni, hogy lemondásom indokait egyedül és tisztán csak az képezi, mert vármegyei pénztárnoki tiszt-ségem a bankigazgatói állással a vármegyei intéző körök részéről ez idő szerint összeférhetetlennek találtatott.

Kelt B. Gyarmaton, 1895. évi nov. 23-én.

Baintner Ottó.

Nyilatkozat.

Alólirott kijelentem, hogy a „Nógrádi Lapok és Honti Híradó” folyó év és hó 17. napján megjelent számában közölt: „Nyílt válasz Pongrácz Ábrahám úrhoz” című közleménnyel távolról sem volt szándékom Pongrácz Ábrahám urat sérteni; s a mennyiben ő az által magát sértve érezi, a fölött sajnálatomat fejezem ki azzal, hogy ama közleményemben előadottakat nem létezőknek kívánom tekinteni és felkérem a „Nógrádi Lapok és Honti Híradó” tekintetes szerkesztőségét, ezen nyilatkozatom közzétételére.

B.-Gyarmaton, 1895. november 21-én.

Pajor István, s. k.

Dr. Jesezenszky Sándor s. k., tanú.

Muslay Gyula s. k., tanú.

Sztranyavszky Géza s. k., tanú.

Balds József s. k., tanú.

Nyílt levél Pongrácz Ábrahám úrhoz.*)

Kedves öcsém és barátom! Folyó évi november 10-én kibocsátott kiáltványodban oly kijelentést tulajdonítasz a szabadelvű párt által felajánlott alispáni jelölésem el nem fogadásának indokul, melyet sem nyilvánosan, sem bizalmas körben nem tettem, sem előttem, sem mások előtt. Nem óhajtván soha idegen tollakkal ékeskedni, az igazság érdekében is kötelességem kijelenteni, hogy más indok engem nem vezetett, mint a melynek a szabadelvű

*) Mult lapunk zárta után érkezvén, csak most volt közölhető. Szerk.

párt előterjesztésén kifejezést adtam. Bizonyosan előttem is tudva les, hogy midőn pártom vezérfőúrjai által jelölve lettem, az ellenpártból némelyek vallási motívumokra igyekeztek a mozgalom keletkezését visszavezetni. Nehogy ezen, a látszat által némileg támogatott gyanúsítás az ujonnan alakult szabadelvű pártot actióképességében legkevésbé is sebezélyezhesse, vagy ennek mozgalmát más, mint elvi alapon állónak tűntethesse fel, kötelességemben állónak tartottam oly jelöltnék engedni át a tövisekkel hintett küzdőútról, mivel szemben a vallási egységy (sic!) megbolygatásának vájja nem alkalmazható. — Üdvözl!

Balassa-Gyarmat, 1895. évi november 16-án.

barátod s. r. udonod:

Pongrácz György.

Piaczi gabonaárak.

1895. november 18.

Buza	5-80	6-10	Kukoricza	4-—	4-40
Rozs	5-70	5-90	Bab	7-—	8-—
Árpa	5-—	6-—	Lencse	4-—	6-—
Zab	5-—	5-20	Lednek	4-50	5-50

Felelős szerkesztő: Vannay Ignác.

Nógrádmegye b.-gyarmati járás főszolgabírájától.
4741/95. sz.

Pályázati hirdetés.

Nógrádmegyei alsó-esztergályi körjegyzőségben egy segédjegyzői állás rendszeresítettén, ezen

évi 300 frt fizetés és 50 frt lakbérrel javadalmazott állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §. illetve az 1883. L. t.-cz. 6. §-ában körülírt, továbbá gyakorlati és erkölcsi minősítéseket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hivatalomhoz beadvánlag f. évi decz. hó 20-áig benyújtsák.

A tót nyelv ismerete megkívánatik.

Balassa-Gyarmaton, 1895. évi november 7-án.

Battnner Arnold,
főszolgabíró.

275 2—3

Cserkéreg-eladás!

Alólirott erdőhivatali Honfőrmegyeében Felső-Nyék határában fekvő + 111. kat. hold nagyságú állagban 20 éves Cserkereg nedv tűlgyfa erdeje cserkéregt ajánlattétel mellett 1 úr köbméter utáni ár felajánlás mellett eladásra bocsátja, fenntartván magának — tekintet nélkül az árra — vevőül azt elfogadni, kiből legtöbb biztosítékot lát, vagy az ár meg nem felelősége esetében az összes ajánlatokat is visszautasíthatja. Az erdő fele 1896-ban, másik fele 1897-ben használandó ki. Az egyik félre tett ajánlatához 500, mindkét félre teendő ajánlatához 1000 frt biztosíték csatolandó. Az ajánlatok az erdőhivatali nevére bérmentve P.-Csábrághra utolsó posta: Csábrágh-Varbók legkésőbb 1895. évi november 30-áig nyújthatók be. A többi feltételek ugyanott találhatóak meg.

267. 3—3

Csábrághi erdőhivatal.

József főherceg 5. csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp szász Coburg-Gothai herceg 8. kir. fensége szállítója.

Sörgőnyalcim: Gottschlig Budapest.
Telefon 57—58.

GOTTSCHLIG tea, rum és cognac-
nagykereskedő
AGOSTON BUDAPEST.

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.

RAKTÁRAK:

IV. Váci-utca 6. szám „a Mandarinhoz”
a Városházter mellett.

VI., Andrassy-út 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera áttelében.

V., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán a „Japán nőhöz.”

KIVITELI PINCZÉK:

X., Kőbánya, Fűzér-utca 9. szám.
Bizom. raktár: 4—10

Balassa-Gyarmaton:
Szommer Károly úrnál.

Közvetlen behozatala valódi kínai és orosz karaván-toak, Jamaica-, Brazíliai és Cuba-umok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Bevásárlás részletfizetésre is eszközölhető!

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp. aszt. és esztérgályos bútorkészítő B.-Gyarmat,
a KOSSUTH-utczában.

Ajánlja dűsan fűlszerelt, jutányos árú raktárát szilárd anyagból készített, modern iskűd, különféle fa- és kárpitos bútorkokban úgy egyenként, mint szalónok, szobák, vendéglők és egyleti helyiségek teljes berendezésére néve. Dűs választék olajnyomatú és őrvegre festett, kitűnő kivitelű, tetszetős fali, táj- és egyéb ábrázatú képekben, fa- és aranyozott keretű tükörökben.

Gyermekekcsik, nemkülönbön mindennemű és méretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Vidéki megrendelések postasza és lehetőleg gyorsan teljesíttetnek. Egy jó hárból való és tartalas tanácsot azonnal felvételik.

52—26

131.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Műfogak.

Kényelmesen berendezett műtermemben egyes és egész fogsorok, a foggyökerek eltávolítása nélkül, első fogak pedig aranyfoglalatallal kezesség mellett a szájba úgy tételnek be, hogy a felismerés lehetetlen. — Fogak és foggyökerek a legnagyobb figyelemmel, óvatossággal és fájdalom nélkül húzatnak ki. Hűsz évi sikeres működésemet szakemberek nyilatkozata és számos köszöndő irat bizonyítja.

Hölgyeknek külön műterem, bejárati a kapun.

Molnár János,
fodrász és műfogász Balassa-Gyarmaton.

283. *—1.

Új gőzmalom

eladó vagy bérbeadó **Sirakon**
Hontm.; kívánatra a malom bárhova átszállíttatik és ott újból felállíttatik.

Salgó Gábor
285. *—1. B.-Gyarmat.

Jó kályha a házban fűdolog!

Alulírott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házánál a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minélfogva képes vagyok bármily izlésű kályhákat és kandallókat a legkiválóbb színek- és alakokban, avagy bármi más e szakba vágó cikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

Takaréktűzhely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan elvállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

Pencs Ferencz, kályhámester.

000 6—11

Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik.

HIRDETMEY.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart. Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronáért,
egy tízed sorsjegy 8 koronáért és
egy huszad sorsjegy 4 koronáért

282 1—2

az ismert elárusítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzájuk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték igazgatósága.

1895. December hó 6—14-ig

ejtik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték

Nagy nyereményhúzása,

melyben 21,499 pénznyeremény kerül

4 millió 332.000 korona

Összértékben kisorolásra, többek között egy 600,000 koronás jutalom 400,000, 200,000, 100,000, 50,000 stb. stb. koronás nyereményekkel.

A legnagyobb nyeremény egy millió korona.

a legszerencsésebb esetben

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tízed 4 frt.
1 fél-⁵ 20 frt. 1 huszad 2 frt.

(Portóért 5 kr., ajánlott levélért 15 kr., nyeremény-jegyzékért 10. kr. fizetendő.)

Ajánl és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvételt is

Heintze Károly, főelárusító, Budapest,
Szervita-tér 3-ik szám.

Hogy a fizetett közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásokhoz jusson, 5, vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönbözőbb számokat állítom össze tetszés szerint egész fél, tízed és huszadokból

Sürgöny-czim: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.

2363—90. l. sz.

Hirdetmény.

Nógrád vármegye közigazgatási bizottsága köz-
hírré teszi, hogy a budapesti bankgyesület rész-
vénytársaság kérelmére, a kereskedelemügyi m-
kir. miniszter nr. 71723. számú intézkedésével Szabó
József becsei birtokos ellen a becskei határban
fekvő a a nógrád vármegyei b. é. vasút kiépítésé-
hez szükséges föld területére nézve az 1881. évi
XLII. t.-ca értelmében elrendelt kisajátítási eljá-
ráshoz kiküldött bizottság tárgyalásának határide-
jéül Becske község házába kijelölt összejövetelei

belylvel f. évi november hó 26-ik napjának
delelőtti 10 óráját tűzte ki, egyttal értesíti az
érdekelt feleket arról is, hogy a kisajátítási terr-
rajtot és összeírást, a tárgyalást megelőző 15 napon
kereszttől Becske község házában közszemlére ki-
tenni rendelte, s hogy a kiküldött bizottság a ki-
sajátítási terv felett akkor is határoz, ha a tár-
gyaláshoz az érdekelt felek közül senki sem jelen
meg.

Kelt B.-Gyarmaton, 1895. november hó 6-án.

Rudnay Béla,

főispán, elnök.

278 2—2

K

Gyöny jövedelmező
KERESÉT

szolgat és kereset mindenki
számára, ki törvénnyel en-
gályozott részletekben és
sorsjegyek által elárul-
tal jogait akar. Aján-
latok

FUCHS R.
valóságos
Budapest, Kelenföldi-u. 1.
lakás
Alapítvány 1866